Fizyka cząstek: detektory

prof. dr hab. A.F.Żarnecki Zakład Cząstek i Oddziaływań Fundamentalnych IFD

Wykład VII

Eksperymenty nieakceleratorowe

• Pomiary neutrin

Neutrina

Przekrój czynny

Przekrój czynny na oddziaływanie neutrin z materią jest niewyobrażalnie mały.

Dla neutrin o energii rzędu 1 MeV

 $\sigma_{\nu N} ~\sim~ 10^{-43} ~cm^2 ~=~ 10^{-19} ~b$

Odpowiada to średniej drodze swobodnej w materii rzędu lat świetlnych !!!

Przekrój czynny na oddziaływanie neutrin z materią rośnie z energią, ale tylko liniowo...

Badanie neutrin możliwe jest tylko w oparciu o bardzo intensywnego źródła...



Słońce, promieniowanie kosmiczne, reaktory jądrowe, oddziaływania cząstek... oraz ogromne detektory...

Produkcja neutrin

Słońce jest nie tylko źródłem promieniowania elektromagnetycznego, ale też niezwykle intensywnym źródłem neutrin elektronowych.

Ogromna większość neutrin pochodzi z reakcji **p-p**:

$$p + p \rightarrow D + e^+ + \nu_e \ (E_{\nu} \le 0.42 \ MeV)$$

jednak wyższe energie uzyskują neutrina z reakcji "pep":

 $p + e^- + p \rightarrow D + \nu_e \ (E_{\nu} \approx 1.44 \ MeV)$



Produkcja neutrin

Dalsze reakcje syntezy ${}^{3}He$, ${}^{4}He$, ${}^{7}Be$ i ${}^{7}Li$ prowadzą do emisji dodatkowych neutrin.

Neutrina z przemiany 7Be

 ${}^7_4Be + e^- \rightarrow {}^7_3Li + \nu_e$

mają jednak energie poniżej 1 MeV



Produkcja neutrin

Źródłem wysokoenergetycznych neutrin jest przemiana ${}^{8}B$

 ${}^8_5B \rightarrow {}^8_4Be + e^+ + \nu_e$

w której energia emitowanych neutrin dochodzi do 15 MeV

Tylko te neutrina mogą być mierzone w detektorach cząstek elementarnych.

Np. w Super-Kamiokande mierzymy neutrina o E_{ν} > 5–7 MeV...



Widmo energii

Widmo energii neutrin elektronowych produkowanych w reakcjach jądrowych na słońcu ⇒

Strumień neutrin o energiach poniżej kilku MeV może być zmierzony metodami radiochemicznymi: mierzymy produkcję powstających izotopów:

 $\nu_e + Cl \rightarrow Ar + e^-$

(eksperyment Homestake)

 $\nu_e + Ga \rightarrow Gr + e^-$

(SAGE, GALLEX, GNO)

Tylko neutrina elektronowe !



Neutrina

Eksperyment Super-Kamiokande

Japonia, w starej kopalni, 1 km pod górą Kamioka, komora o wysokości 40 m i średnicy 40 m, wypełniona wodą

11'000 fotopowielaczy (50 cm średnicy!) rejestruje przechodzące cząstki

rejestrowane jest promieniowanie Czerenkowa

Jak można mierzyć tak małe sygnały ($\sim 5 MeV$) w tak ogromnym detektorze?







A.F.Żarnecki





Tło

- Mimo ogromnej masy detektora oczekiwano jedyni około 30 przypadków oddziaływań neutrin słonecznych na dobę.
- Przypadki skrajnie niskich energii (rzędu 10 MeV) konieczność redukcji tła.
- Główne tło: naturalna promieniotwórczość.
- Stężenie radonu w powietrzu w kopalnie $\sim 3000 Bq/m^3$
- ⇒ hermetyczne drzwi, intensywna wentylacja powietrzem zewnętrznym
- ⇒ cała komora wyłożona spejcalną platikową osłoną zabezpieczającą przed przenikanie radonu ze skał
- ⇒ hermetyczny zbiornik, dopełniony specjalnie oczyszczonym powietrzem ($3mBq/m^3$) pod ciśnieniem wyższym od atmosferycznego
- ⇒ intensywne filtrowanie wody (ok. 35 t/h, czyli cały detektor w ok. 2 miesiące)

Wyzwalanie

- Średni poziom sygnału z pojedynczego fotopowielacza: 3.5 kHz.
- Układ wyzwalania wymagał przyjścia sygnału z wielu PMT w oknie czasowym 200 ns.

Średnia oczekiwana liczba zliczeń: ok. 8.

Różne progi wyzwalania:

- High Energy (HE) 33 PMT
- Low Energy (LE) 29 PMT
- Super Low Energy (SLE) 24 PMT



Próg wyzwalania mógł być obniżany w miarę oczyszczania detektora.

Wyzwalanie

Typowy rozkład rekonstruowanych wierzchołków po wstępnej selekcji przypadków niskiej energii (próg 5 MeV).

Wyraźny wkład naturalnej promieniotwórczości ścian komory.

Przerywana linia: "fiducial volume" obszar z którego wybieramy przypadki do dalszej analizy.



Kalibracja

Fotony przebiegają w wodzie do 60 m - atenuacja światła musi być dokładnie znana i monitorowana.

Można ją wyznaczyć z obserwacji sygnału z rozpadu zatrzymujących się mionów.

Około 1500 "kalibracyjnych" rozpadów dziennie.

Wystarcza do bardzo dokładnego monitorowania zmian w skali tygodni.



Kalibracja

Kalibracja energetyczna: kluczowa przy niskich energiach.

Główna metoda: własny akcelerator (!) 5-16 MeV (zakres energii mierzonych neutrin)

Wiązka wprowadzana pionowo w kilku wybranych punktach.



Kalibracja

Wyniki kalibracji przy pomocy akceleratora

Rozdzielczość energetyczna

- 18.4% przy 5 MeV
- 14.2% przy 10 MeV
- 11.3% przy 20 MeV

Tłumacząc to na parametry kalorymetru

$$\frac{\sigma}{E} \approx \frac{1.2\%}{\sqrt{E[GeV]}} \oplus 7.6\%$$



Kalibracja

Wyniki kalibracji przy pomocy akceleratora

Skala energii



Rozdzielczość

Kalibracja

Wada akceleratora: tylko wybrane pozycje i jeden kierunek wiązki (pionowy).

Drugie narzędzie: "generator DT" - źródło neutronów.

 $^{3}H + ^{2}H \rightarrow ^{4}He + n$

Izotropowy strumień neutronów 14.2 MeV.

W oddziaływaniu z tlenem (w wodzie):

 $n + {}^{16}O \rightarrow p + {}^{16}N$



Kalibracja

Rozpady ${}^{16}N$ dokładnie znane:

- 66%: 6.129MeV γ + 4.29MeV β
- 28%: 10.419MeV β





"generatora"

Kalibracja

Mierzone rozkłady dla przypadków kalibracyjnych ¹⁶N: Energii Położenia wierzchołka





Kalibracja

Skala energii nie zależna od pozycji i kąta emisji elektronu



Neutrino elektronowe

Przypadek $\nu_e \ n \to e^- p$

Krótki zasięg elektronu - "cienki" pierścień

Neutrino mionowe

Przypadek $\nu_{\mu} \ n \rightarrow \mu^{-} p$

Długa droga w wodzie - "gruby" pierścień.



Particle identification



Particle ID results



Obserwacja neutrin słonecznych

Oddziaływania neutrin słonecznych możemy odróżnić od oddziaływań neutrin atmosferycznych mierząc kąt rozproszenia elektronu względem kierunku od słońca:



Super-Kamiokande "Zdjęcie" Słońca w "świetle" neutrin

rzeczywisty rozmiar Słońca $\sim \frac{1}{2}$ pixla



Obserwacja neutrin słonecznych

Oddziaływania neutrin słonecznych możemy odróżnić od oddziaływań innych neutrin mierząc kąt emisji elektronu względem kierunku od słońca



Zmierzono:

$$\Phi_S^{(B)} = 2.4 \pm 0.1 \cdot 10^6 \frac{1}{s \cdot cm^2}$$

Przewidywania:

$$\Phi_S^{(B)} = 5.3 \pm 0.6 \cdot 10^6 \frac{1}{s \cdot cm^2}$$

Defeicyt neutrin słonecznych był już mierzony w latach '60 XX w. !

Ale zrozumieliśmy to dopiero w wieku XXI.

Neutrina słoneczne obserwowane w SK pochodzą głównie z reakcji typu CC

$$\nu_e + e^- \rightarrow e^- + \nu_e$$

$$\nu_e$$
 $+$ $e^ \rightarrow$ ν_e $+$ e^-

Możliwa jest też detekcja ν_e poprzez proces typu NC:

Ale proces typu NC możliwy jest też dla innych neutrin, np:

$$u_{\mu} + e^{-} \rightarrow \nu_{\mu} + e^{-}$$







przekrój czynny ~ 5 razy mniejszy...

Pomiar Super-Kamiokande:

 $\Phi^{SK} \approx \Phi_{\nu_e} + 0.154 \cdot \left(\Phi_{\nu_{\mu}} + \Phi_{\nu_{\tau}} \right)$

(także dla ν_{τ})

SNO

Eksperyment SNO (Sudbury Neutrino Observatory)



- ogromny zbiornik wypełniony
 7000 t wody (H₂0)
- w środku kula wypełniona
 1000 t ciężkiej wody (D₂0)
- promieniowanie Czerenkowa mierzone przez ok. 9500 fotopowielaczy.
- całość umieszczona na głębokości ponad 2000 m



SNO

A.F.Żarnecki





A.F.Żarnecki

SNO

Detekcja neutrin

Jak w SK możemy zmierzyć sygnał pochodzący z rozpraszania neutrin na elektronach:

$$u_X + e^- \rightarrow \nu_X + e^- \quad (ES)$$
 $\sim \Phi_{\nu_e} + 0.154 \cdot (\Phi_{\nu_\mu} + \Phi_{\nu_\tau}) \quad \Rightarrow \text{ informacja o wszystkich typach neutrin}$

Zastosowanie ciężkiej wody umożliwia dodatkowo pomiar rozpraszania na deuterze:



⇒ informacja o neutrinach elektronowych



 \Rightarrow informacja o wszystkich neutrinach



Wyniki

Wkłady od poszczególnych procesów można rozdzielić na podstawie mierzonych rozkładów energii i kąta rozproszenia:



Wyniki ("Phase I" - D_2 0) Z dopasowania uzyskujemy (w jednostkach $10^6 \ cm^{-2}s^{-1}$):

$$\Phi_{CC} = 1.76 \pm 0.05 \pm 0.09 = \Phi_{\nu}$$

- $\Phi_{ES} = 2.39 \pm 0.24 \pm 0.12$
 - $= \Phi_{\nu_e} + \varepsilon (\Phi_{\nu_{\mu}} + \Phi_{\nu_{\tau}})$ $(SK: 2.32 \pm 0.09)$
- $\Phi_{NC} = 5.09 \pm 0.44 \pm 0.46$
 - $= \Phi_{\nu_e} + \Phi_{\nu_\mu} + \Phi_{\nu_\tau}$

Przewidywania SSM

 $\Phi^{SSM}(\nu_e) = 5.15 \pm 0.95$



Dobra zgodność dla całkowitego strumienia neutrin. W miejsce "brakujących" ν_e obserwujemy ν_{μ} i ν_{τ}

 $\Phi(\nu_{\mu} + \nu_{\tau}) = 3.41 \pm 0.45 \pm 0.48 \approx 2 \times \Phi \nu_{e}$ (po równo)

SNO

 $\phi_{\rm e} (10^6 \,{\rm cm}^{-2} \,{\rm s}^{-1})$



Pomiar procesów NC

Największy błąd statystyczny ma pomiar strumienia w procesie NC.

Identyfikacja tych przypadków wymaga pomiaru niskoenergetycznych neutronów:

 $\nu_X + D \rightarrow p + n + \nu_X$

Eksperyment SNO próbował to zrobić na 3 sposoby:

• Phase I (1999-2001): pomiar oddziaływań neutronów z D_2O

 $n + d \rightarrow t + \gamma$ $E_{\gamma} = 6.3 MeV$

• Phase II (2001-2002): pomiar oddziaływań neutronów z jądrami chloru

 $n + {}^{35}Cl \rightarrow {}^{36}Cl + n\gamma \qquad \sum E_{\gamma} = 8.6 MeV$

• Phase III (2004-2006): pomiar przy użyciu dedykowanych liczników



Phase II

Oddziaływanie z jądrami chloru stało się możliwe gdy w roku 2001 w dektorze SNO do wody... dosypano soli.

Jądra chloru mają dużo większy przekrój czynny na wychwyt neutronu - ponad dwukrotnie podniosła się efektywność rejestracji przypadków typu NC.

⇒ mniejszy błąd statystyczny w pomiarze całkowitego strumienia neutrin





Wyniki (Phase I + Phase II)

Z łącznego dopasowania (w jednostkach $10^6 \ cm^{-2} s^{-1}$):

$$\Phi_{CC} = 1.68 \pm 0.06 \pm 0.09 = \Phi_{\nu_e}$$

$$\Phi_{ES} = 2.35 \pm 0.22 \pm 0.15$$

$$= \Phi_{\nu_e} + \varepsilon (\Phi_{\nu_\mu} + \Phi_{\nu_\tau})$$

$$(SK: 2.32 \pm 0.09)$$

$$\Phi_{NC} = 4.94 \pm 0.21 \pm 0.36$$

 $= \Phi_{\nu_e} + \Phi_{\nu_{\mu}} + \Phi_{\nu_{\tau}}$

Przewidywania SSM (nowe)

$$\Phi^{SSM}(\nu_e) = 5.82 \pm 1.34$$





Phase III

Pomiar neutronów przy pomocy dedykowanych liczników.

Liczniki gazowe: mieszanka ${}^{3}He$: CF_{4} .

 $n + {}^{3}He \rightarrow p + t$

Pojedynczy licznik: 2-3 m.

36 strun z licznikami rozmieszc-zonych na siatce $1 \times 1m^2$







Phase III

Wyniki kalibracji





Wyniki (Phase III)

Wyniki dopasowania (w jednostkach $10^6 \ cm^{-2}s^{-1}$):

 $\Phi_{CC} = 1.67 \pm 0.09 = \Phi_{\nu_e}$ $\Phi_{ES} = 1.77 \pm 0.26$ $= \Phi_{\nu_e} + \varepsilon (\Phi_{\nu_{\mu}} + \Phi_{\nu_{\tau}})$ $(SK: 2.32 \pm 0.09)$ $\Phi_{NC} = 5.54 \pm 0.48$ $= \Phi_{\nu_e} + \Phi_{\nu_{\mu}} + \Phi_{\nu_{\tau}}$

Przewidywania SSM (nowe)

 $\Phi^{SSM}(\nu_e) = 5.69 \pm 0.91$



Neutrino Physics at Reactors

Next - Discovery and precision measurement of θ_{13} Daya Bay Double Chooz Renor

2008 - Precision measurement of Δm_{12}^2 . Evidence for oscillation

2003 - First observation of reactor antineutrino disappearance

1995 - Nobel Prize to Fred Reines at UC Irvine

1980s & 1990s - Reactor neutrino flux measurements in U.S. and Europe

1956 - First observation of (anti)neutrinos







Past Reactor Experiments Hanford Savannah River ILL, France Bugey, France Rovno, Russia Goesgen, Switzerland Krasnovark, Russia Palo Verde Chooz, France

55 years of liquid scintillator detectors a story of varying baselines... 2





Hall 3: began 3 AD operation on Dec. 24, 2011



Hall 1: began 2 AD operation on Sep. 23, 2011

A.F.Żarnecki



Measuring θ_{13} with Reactor Experiments





Absolute Reactor Flux Largest uncertainty in previous measurements

Relative Measurement Removes absolute uncertainties!

First proposed by L. A. Mikaelyan and V.V. Sinev, Phys. Atomic Nucl. 63 1002 (2000)





Prompt energy (MeV)

Delayed energy (MeV)

Anti-neutrino Detector (AD)







Target: 20 t, 1.6m γ-catcher: 20t, 45cm Buffer: 40t, 45cm Total weight: ~110 t

Muon Veto Detector



Two active cosmic-muon veto's

- > Water Cerenkov: Eff.>97%
- > RPC Muon tracker: Eff. > 88%

Water Cerenkov detector

- ➡ High purity de-ionized water in pools also for shielding
- First stage water production in hall 4
- ⇒ Local water re-circulation & purification

RPCs

- → 4 layers/module
- ⇒ 54 modules/near hall, 81 modules/far hall
- ⇒ 2 telescope modules/hall
- Water Cerenkov detector
 - ➡ Two layers, separated by Tyvek/PE/Tyvek film
 - 288 8" PMTs for near halls; 384
 8" PMTs for the far hall

Two ADs Installed in Hall 1



Hall 1(two ADs) Started the Operation on Aug. 15, 2011



Automatic Calibration System

- Three Z axis:
 - ⇒ One at the center
 - ✓ For time evolution, energy scale, nonlinearity...
 - \Rightarrow One at the edge
 - ✓ For efficiency, space response
 - \Rightarrow One in the γ -catcher
 - ✓ For efficiency, space response
- ♦ 3 sources for each z axis:
 - ⇒ LED
 - ✓ for T₀, gain and relative QE
 - \Rightarrow ⁶⁸Ge (2×0.511 MeV γ 's)
 - ✓ for positron threshold & non-linearity...
 - \Rightarrow ²⁴¹Am-¹³C + ⁶⁰Co (1.17+1.33 MeV γ 's)
 - ✓ For neutron capture time, ...
 - ✓ For energy scale, response function, ...
- Once every week:

⇒ 3 axis, 5 points in Z, 3 sources 2012-03-08





Trigger Performance

Threshold for a hit:

- ⇒ AD & pool: ¼ PE
- Trigger thresholds:
 - \Rightarrow AD: ~ N_{HIT}=45, E_{tot}= ~ 0.4 MeV
 - ⇒ Inner pool: N_{HIT}=6
 - ⇒ Outer pool: N_{HIT}=7 (8 for far hall)
 - ⇒ **RPC: 3/4 layers in each module**
- Trigger rate(EH1)
 - ⇒ AD singles rate:
 - ✓ >0.4MeV, ~ 280Hz
 - ✓ >0.7MeV, ~ 60Hz
 - ⇒ Inner pool rate: ~170 Hz
 - ⇒ Outer pool rate: ~ 230 Hz



2012-03-08

Event Reconstruction: Energy Calibration

- ♦ PMT gain calibration → No. of PEs in an AD
- 60 Co at the center \rightarrow raw energies,
 - ⇒ time dependence corrected
 - ⇒ different for different ADs
- ⁶⁰Co at different R & Z to obtain the correction function, f(R,Z) = f₁(R) * f₂(Z)
 - ⇒ space dependence corrected
 - \Rightarrow same for all the ADs





Flashers: Imperfect PMTs



2012-03-08

Contamination: < 0.01%

Neutrino Event Selection

Pre-selection

- → Reject Flashers
- ⇒ Reject Triggers within (-2 μs, 200 μs) to a tagged water pool muon
- Neutrino event selection
 - ⇒ Multiplicity cut
 - ✓ Prompt-delayed pairs within a time interval of 200 μ s
 - ✓ No triggers(E > 0.7 MeV) before the prompt signal and after the delayed signal by 200 µs

⇒ Muon veto

- ✓ *Is* after an AD shower muon
- ✓ *1ms* after an AD muon
- ✓ *0.6ms* after an WP muon
- \Rightarrow 0.7MeV < E_{prompt} < 12.0MeV
- \Rightarrow 6.0MeV < E_{delayed} < 12.0MeV
- $\Rightarrow \quad 1\mu s < \Delta t_{e^+-n} < 200\mu s$



Event Signature and Backgrounds

- **Signature:** $\overline{\nu}_e + p \rightarrow e^+ + n$
 - \Rightarrow **Prompt:** e⁺, **E:** 1-10 MeV,
 - ⇒ Delayed: n, E: 2.2 MeV@H, 8 MeV @ Gd
 - ⇒ Capture time: 28 µs in 0.1% Gd-LS

Backgrounds



- \Rightarrow Uncorrelated: random coincidence of $\gamma\gamma$, γ n & nn
 - γ from U/Th/K/Rn/Co... in LS, SS, PMT, Rock, ...
 - ✓ n from α -n, μ -capture, μ -spallation in LS, water & rock

⇒ Correlated:

- ✓ Fast neutrons: prompt—n scattering, delayed —n capture
- ✓ 8He/9Li: prompt — β decay, delayed —n capture
- Am-C source: prompt —γ rays, delayed —n capture
- ✓ α-n: ${}^{13}C(α,n){}^{16}O$

Accidental Backgrounds: Cross Checks

- ◆ Prompt-delayed distance distribution. Check the fraction of prompt-delayed pair with distance>2m
 ♦ Off-window coincidence →
 - 'measure' the accidental background
- Results in agreement within 1%.





Fast Neutrons

- Extend the prompt energy spectrum to high energy by relax the prompt energy cut
- Fit the energy spectrum in the [12MeV, 100MeV] range, and estimate backgrounds in the [0.7MeV, 12MeV] region
- Take a zero-order or first order polynomial fit, and take their differences as systematics



Backgrounds –⁸He/⁹Li

- **Cosmic** μ produced ⁹Li/⁸He in LS
 - β-decay + neutron emitter
 - $\Rightarrow \tau(^{8}\text{He}/^{9}\text{Li}) = 171.7\text{ms}/257.2\text{ms}$
 - \Rightarrow ⁸He/⁹Li, Br(n) = 12%/48%, ⁹Li dominant
 - \Rightarrow Production rate follow $E_{\mu}^{0.74}$ power law
 - **Measurement:**
 - ➡ Time-since-last-muon fit

$$f(t) = B/\lambda \cdot e^{-t/\lambda} + S/T \cdot e^{-t/T}$$

- Improve the precision by reducing the muon rate:
 - ✓ Select only muons with an energy deposit
 >1.8MeV within a [10us, 200us] window
 - ✓ Issue: possible inefficiency of ⁹Li
- Results w/ and w/o the reduction is studied



Error follows

$$\sigma_b = \frac{1}{N} \cdot \sqrt{(1 + \tau R_\mu)^2 - 1}$$

Uncertainty Summary



| Detector | | | | For near/far oscillation. | |
|-------------------------------|------------|------------------|--------------|---------------------------|----------------------------------|
| | Efficiency | Correlated | Uncorrelated | | only uncorrelated |
| Target Protons | | 0.47% | 0.03% | | uncertainties are used. |
| Flasher cut | 99.98% | 0.01% | 0.01% | | |
| Delayed energy cut | 90.9% | 0.6% | 0.12% | | |
| Prompt energy cut | 99.88% | 0.10% | 0.01% | | Largest systematics are |
| Multiplicity cut | | 0.02% | < 0.01% | > | smaller than far site statistics |
| Capture time cut | 98.6% | 0.12% | 0.01% | 1 | (~1%) |
| Gd capture ratio | 83.8% | 0.8% | <0.1% | | |
| Spill-in | 105.0% | 1.5% | 0.02% | | |
| Livetime | 100.0% | 0.002% | < 0.01% | | |
| Combined | 78.8% | 1.9% | 0.2% | | |
| Reactor | | | | J - | |
| Correlated | | Uncorrelated | | | Influence of uncorrelated |
| Energy/fission | 0.2% | Power | 0.5% | | reactor systematics reduced |
| $\overline{\nu}_{e}$ /fission | 3% | Fission fraction | 0.6% | | (~1/20) by far vs. near |
| | | Spent fuel | 0.3% | | |
| Combined | 3% | Combined | 0.8% | | |

Karsten Heeger, Univ. of Wisconsin

Side-by-side Comparison

- Expected ratio of neutrino events from AD1 and AD2: 0.981
- ♦ Measured ratio: 0.987 ± 0.008(stat) ± 0.003



- The ratio is not 1 because of target mass, baseline, etc.
- This final check shows that systematic errors are under control



Far vs. Near Comparison



Compare measured rates and spectra



$$R = \frac{Far_{measured}}{Far_{expected}} = \frac{M_4 + M_5 + M_6}{\sum_{i=4}^{6} (\alpha_i (M_1 + M_2) + \beta_i M_3)}$$

 M_n are the measured rates in each detector. Weights α_i, β_i are determined from baselines and reactor fluxes.

$$R = 0.940 \pm 0.011$$
 (stat) ± 0.004 (syst)

Clear observation of far site deficit (~6%).

Spectral distortion consistent with oscillation.*

* Caveat: Spectral systematics not fully studied; θ_{13} value from shape analysis is not recommended.

Rate Analysis



Estimate θ_{13} using measured rates in each detector.



Uses standard χ^2 approach.

Far vs. near relative measurement. [Absolute rate is not constrained.]

Consistent results obtained by independent analyses, different reactor flux models.

 $sin^2 2\theta_{13} = 0.092 \pm 0.016 \text{ (stat)} \pm 0.005 \text{ (syst)}$

$sin^2 2\theta_{13} = 0$ excluded at 5.2 σ

Oscylacje neutrin

Najnowsze wyniki

marzec-kwiecień 2012

Eksperyment Daya Bay jako pierwszy potwierdził ponad wszelką wątpliwość oscylacje między 1 i 3 generacją neutrin. Zmierzony "kąt mieszania":

 $\sin \theta_{13} = 0.092 \pm 0.017$

różny od zera (efekt na poziomie 5.2 σ)

Tym samym poznaliśmy już wszystkie kąty mieszania neutrin

- θ_{12} z neutrin słonecznych
- θ_{23} z neutrin atmosferycznych

